

Raadsvergadering

Documentnummer: D/25/206375

Zaaknummer: Z/25/146327

Onderwerp:	Verlengen looptijd beleidsplan Schuldhulpverlening gemeente Maasgouw
Van:	College (portefeuillehouder Snijckers)
Voorstel:	Voorgesteld wordt om: 1. De looptijd van het beleidsplan Schuldhulpverlening te verlengen met twee jaar tot uiterlijk 31 december 2027, overeenkomstig het bepaalde in bijgevoegd conceptraadsbesluit

Inleiding:

Achtergrond

Per 1 juli 2012 is de Wet gemeentelijke schuldhulpverlening (Wgs) in werking getreden. Op grond van de Wgs zijn gemeenten verplicht om inwoners met schulden te helpen. Binnen de wettelijke kaders hebben de gemeenten de ruimte om de schuldhulpverlening zelf in te richten.

Op het gebied van schuldhulpverlening wordt er regionaal samengewerkt met de gemeenten Echt-Susteren, Roerdalen en Leudal. Voor dit jaar was ook de gemeente Nederweert aangehaakt. Zij is sinds 2025 voor beleid en uitvoering aangesloten bij de gemeente Weert.

Bestuurlijke afspraken voor basisdienstverlening schuldhulpverlening

Het kabinet, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG), de branchevereniging voor financiële hulpverleners NVVK en de vereniging van directeuren in het sociaal domein Divosa hebben op 21-4-2024 de 'Bestuurlijke afspraken voor basisdienstverlening schuldhulpverlening' ondertekend. Het doel van de bestuurlijke afspraken is om te komen tot een uniforme, toegankelijke en effectieve schuldhulpverlening in alle Nederlandse gemeenten.

Deze bestuurlijke afspraken zijn onderdeel van de ambitie van het kabinet om in 2030 het aantal mensen met schulden gehalveerd te hebben. Nu zijn er nog 726.000 huishoudens in Nederland met problematische schulden. Invoering van de basisdienstverlening moet ervoor zorgen dat het aantal mensen dat met hulp van de gemeente duurzaam schulden oplost, verdubbelt. Het plan - de 'basisdienstverlening schuldhulpverlening' - leidt tot een hulpaanbod dat toegankelijker is en in iedere gemeente bestaat uit minimaal dezelfde elementen.

Regionaal beleidsplan schuldhulpverlening

Volgens de Wet gemeentelijke Schuldhulpverlening (Wgs), artikel 2 lid 2, dient de gemeenteraad elke vier jaar een plan vast te stellen dat richting geeft aan de integrale schuldhulpverlening aan de inwoners van haar gemeente. In 2021 is het huidige regionale beleidsplan schuldhulpverlening vastgesteld door de gemeenteraden van de hiervoor genoemde gemeenten. Dit plan heeft een looptijd van vier jaar, tot en met 2025.

Uitvoering Schuldhulpverlening

In de samenwerking wordt het beleid en de uitvoering schuldhulpverlening aan inwoners en vroegsignalering van schulden regionaal met elkaar afgestemd en is de uitvoering van de schuldhulpverlening in de vier gemeenten uitbesteed aan 'Verder' (voorheen PLANgroep). Sinds 2015 is voor de uitvoering van de gemeentelijke schuldhulpverlening een overeenkomst gesloten met 'Verder'. Deze organisatie voert alle wettelijk verplichte onderdelen van schuldhulpverlening uit. 'Verder' is lid van de NVVK (branchevereniging voor schuldhulp en financiële dienstverlening).

Evaluatie beleidsplan schuldhulpverlening

Omdat de looptijd van vier jaar eind 2025 is verstreken, moet er een nieuw beleidsplan worden vastgesteld door de gemeenteraad. Om tot een plan te komen voor de nieuwe beleidsperiode, dat voldoet aan de bestuurlijke afspraken voor basisdienstverlening, is het noodzakelijk om het huidige beleidsplan te evalueren. Gezien de landelijke ontwikkelingen zoals de genoemde bestuurlijke afspraken is evaluatie van beleid en totstandkoming van nieuw beleid dat voldoet aan de basisdienstverlening noodzakelijk. Het uitvoeren van een gedegen evaluatie vraagt tijd en expertise, daarom is er begin 2025 gestart met een eerste verkenning rondom de evaluatie. Dit is een proces dat regionaal wordt opgepakt, waarbij de lokale ontwikkelingen en voorkeuren in acht worden genomen.

Gezien de ontwikkelingen rondom schuldhulpverlening en de huidige manier van inkoop (op productbasis) zijn er verschillende kansen voor verbeteringen. Ook met het oog op de verschillende wetswijzigingen en de reeds beschreven bestuurlijke afspraken (vastgesteld op 21-04-2024) in het kader van de elementen basisdienstverlening is een gedegen evaluatie noodzakelijk. De gemeentelijke opgave is om te toetsen in hoeverre de elementen al geïntegreerd zijn in de huidige schulddienstverlening, het bepalen van de gemeentelijke ambitie en vaststellen waar de gemeente mee aan de slag moet voor de nieuwe beleidsperiode.

Nieuw beleidsplan Schuldhulpverlening

Op basis van de uitkomsten van de evaluatie wordt een nieuw beleidsplan opgesteld met inachtneming van de wettelijke kaders, de bestuurlijke afspraken en de lokale situatie en ambitie. Daarbij bestaat de behoefte om te onderzoeken welke manier van uitvoering in de toekomst passend is bij de beleidsambities. Er worden scenario's geschetst voor de uitvoering en het is wenselijk om meer inzicht te krijgen in de kosten. Wat gaan we doen, met wie en wat kost het.

Verlenging huidig beleidsplan met maximaal 2 jaar

Aan de raad wordt voorgesteld om de looptijd van het huidige beleidsplan met maximaal 2 jaar te verlengen. Dat geeft ruimte om een gedegen evaluatie uit te voeren en op basis daarvan ook richting te geven aan het nieuwe beleid. Dit brengt ook beter financieel inzicht met zich mee.

De evaluatie wordt uitgevoerd door een extern bureau met veel expertise op het gebied van de professionalisering van schuldhulpverlening. De opdracht voor de evaluatie wordt verstrekt in de tweede helft van 2025 en de verwachting is dat uiterlijk in het vierde kwartaal van 2025 gestart wordt met de uitvoering van deze evaluatie.

Het streven is om in 2026 de evaluatie en het nieuwe beleid gereed te hebben om voor 2027 en verder nieuw beleid te formuleren. Het nieuwe beleidsplan kan in 2026 aan de raad worden voorgelegd en treedt in werking vanaf 1 januari 2027.

Beslispunten:

Voorgesteld wordt om:

1. De looptijd van het beleidsplan Schuldhulpverlening 2021-2025 te verlengen met duur van twee jaar tot uiterlijk 31 december 2027, overeenkomstig het bepaalde in bijgevoegd conceptraadsbesluit

Argumenten:

1.1 Een gedegen evaluatie vraagt tijd

Het zorgvuldig evalueren van schuldhulpverleningsbeleid vraagt om voldoende tijd en aandacht, juist omdat het een complex domein is. Daarnaast gaat het om een zeer kwetsbare doelgroep. Inwoners met schulden kampen vaak met meervoudige problematiek op meerdere levensgebieden. Het is belangrijk om hier grondig en zorgvuldig mee om te gaan.

Bovendien is de schuldhulpverlening volop in ontwikkeling. De versterking van de basisdienstverlening is hierin een belangrijk speerpunt, waarbij gemeenten streven naar laagdrempelige, toegankelijke en tijdige hulp voor alle inwoners met financiële zorgen. Deze bestuurlijke afspraken zijn op 21-04-2024 vastgelegd.

Het is wenselijk om met de uitvoerder en ketenpartners het gesprek te voeren, maar ook om gedegen dossieronderzoek te doen. Op deze manier kunnen knelpunten en verbeterpunten gesignaleerd worden. Dit alles vraagt om voldoende tijd voor gegevensverzameling en een zorgvuldige duiding van uitkomsten. Alleen met een gedegen aanpak ontstaat een volledig beeld dat gebruikt kan worden voor verdere verbetering en versterking van de schuldhulpverlening.

1.2 Effecten van ontwikkelingen zijn niet meteen zichtbaar

Zoals eerder aangegeven is de schuldhulpverlening constant in ontwikkeling. Zo zijn er de afgelopen periode op meerdere fronten ontwikkelingen geweest die directe invloed hebben op de uitvoering en de resultaten van schuldhulpverlening. Een aantal voorbeelden zijn:

- Elementen versterking basisdienstverlening. Deze bestuurlijke afspraken zijn gemaakt op 21-04-2024. Deze zijn van wezenlijke invloed op de inrichting en uitvoering van de schuldhulpverlening.
- Aflossingsperiode is verkort van 36 maanden naar 18 maanden. Sinds de invoering van de nieuwe wettelijke termijn is de duur van een schuldregeling aanzienlijk verkort. De effecten op bijvoorbeeld uitstroom of hernieuwde schuldenproblematiek wordt pas zichtbaar als voldoende inwoners het volledige traject hebben doorlopen. Deze effecten beginnen nu zichtbaar te worden.
- Daarnaast is er gestart met het verstrekken van saneringskredieten. Door het gebruik van saneringskredieten kunnen schulden sneller worden afgelost, krijgen schuldeisers eerder duidelijkheid en is er nog maar één schuldeiser.
- De implementatie van zogeheten nulvoorstellen. Een nulvoorstel is een vorm van schuldhulp waarbij géén schuldregeling wordt voorgesteld aan schuldeisers. Dit gebeurt wanneer blijkt dat een schuldregeling (nog) niet haalbaar of nodig is.

Deze ontwikkelingen zijn beleidsmatig en operationeel zeer relevant, maar hun impact laat zich niet direct meten.

1.3 Het uitwerken van meerdere scenario's is wenselijk

Het is wenselijk om te onderzoeken welke manier van uitvoering van schuldhulpverlening het meest passend is bij de beleidsambities. Er zijn verschillende scenario's mogelijk, het is wenselijk om te onderzoeken wat deze scenario's zijn, om vervolgens te bepalen welke vorm van uitvoering het best passend is.

1.4 Vergroten van grip op de uitvoering

De evaluatie moet richting geven aan welk scenario het best passend is voor de inrichting van de schuldhulpverlening binnen de gemeente. Hierin wordt meegenomen hoe de grip op de uitvoering vergroot kan worden. Enerzijds om de dienstverlening voor de inwoners te verbeteren, door meer sturing te krijgen op de uitvoering. Hiervoor is het wenselijk om afspraken te maken voor bijvoorbeeld monitoring: “Welke data zijn nodig?”, “Kunnen er KPI’s opgesteld worden?” “Hoe kan gemeten worden hoe inwoners de schuldhulpverlening ervaren?”

Risico’s:

1.1 Het beleid is verouderd

Door verlenging van de looptijd blijft het huidige beleidskader voorlopig van kracht, terwijl er verschillende ontwikkelingen zijn geweest, die de omstandigheden hebben veranderd. Hierdoor kan het beleid minder effectief zijn voor inwoners die er gebruik van maken.

Het is belangrijk om te vermelden dat als er bepaalde ontwikkelingen/ wetswijzigingen zijn (zoals de aanpassing van de termijn van 36 naar 18 maanden), hier uiteraard op wordt geanticipeerd.

Het is van belang om een gedegen evaluatie uit te voeren, zodat al deze ontwikkelingen ook voor de lange termijn meegenomen kunnen worden in de bepaling van het nieuwe beleid voor de komende vier jaar. Het is niet wenselijk om nu nieuw beleid vast te stellen, zonder dat er een gedegen evaluatie heeft plaatsgevonden.

Samenhang met andere beleidsdocumenten:

N.v.t.

Communicatie:

Na besluitvorming door de raad zal het raadsbesluit gepubliceerd worden. Op deze manier wordt de verlenging van de looptijd gecommuniceerd. Op overheid.nl zal worden vermeld dat het beleidsplan Schuldhulpverlening is verlengd tot 31-12-2027 volgens het besluit van de raad.

Financiën

De uitvoering van de schuldhulpverlening op basis van het huidige beleidsplan, past binnen de bestaande financiële middelen die hiervoor beschikbaar zijn vanuit het budget Schuldenbeleid (E10056-100).

Planning en uitvoering:

Dit raadsvoorstel wordt behandeld tijdens de raadsvergadering van 30 september 2025.

Het streven is om na behandeling in de collegevergadering te starten met de evaluatie van het huidige beleid.

Op basis van deze evaluatie en de geldende bestuurlijke maatregelen (elementen basisdienstverlening) wordt er een nieuw beleidsplan opgesteld voor de periode 2027 en verder.

Het streven is om het nieuwe beleidsplan in Q3/Q4 2026 naar de raad te brengen.

Bijlagen:

Bijlage 1: Raadsbesluit Verlengen beleidsplan Schuldhulpverlening voor maximaal twee jaar, tot uiterlijk 31-12-2027.

Ondertekening:

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders,

De secretaris

De burgemeester

C.M. Keersmaekers

D.W.J. Schneider